

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. sausio 30 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2010/13/ES – Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos – 23 straipsnio 1 ir 2 dalys – Televizijos reklamai transliuoti per valandą skirto laiko apribojimai – Nukrypti leidžiančios nuostatos – Sąvoka „paties transliuotojo pranešimai apie savo programas“ – Tokio televizijos transliuotojo reklaminiai pranešimai apie radijo stoties, priklausančios tai pačiai transliuotojų grupei kaip ir šis transliuotojas, programas“

Byloje C-255/21

dėl *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) 2021 m. kovo 25 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. balandžio 21 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Reti Televisive Italiane SpA (RTI)

prieš

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (AGCOM),

dalyvaujant:

Elemedia SpA,

Radio Dimensione Suono SpA,

RTL 102, 500 Hit Radio Srl,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuriį sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe, teisėjai N. Piçarra (pranešėjas), M. Safjan, N. Jääskinen ir M. Gavalec,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorius C. Di Bella, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2022 m. rugsėjo 14 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: italų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Reti Televisive Italiane SpA* (RTI), atstovaujamos *avvocati* F. Lepri, M. Molino ir G. Rossi,
- *Elemedia SpA*, *Radio Dimensione Suono SpA* ir *RTL 102,500 Hit Radio Srl*, atstovaujamų *avvocato* F. Di Ciommo,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* R. Guizzi,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun ir L. Malferrari,

susipažinęs su 2023 m. liepos 13 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 263, 2010 10 6, p. 15) 23 straipsnio 1 dalies ir 2 dalies a punkto, taip pat 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1808 (OL L 303, 2018, p. 69), kuria iš dalies pakeista pirmoji direktyva, tačiau ginčui pagrindinėje byloje ji *ratione temporis* netaikytina, 43 konstatuojamosios dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Reti Televisive Italiane SpA* (RTI) ir *Autorità per le garanzie nelle comunicazioni* (AGCOM, Ryšių reguliavimo tarnyba, Italija) ginčą dėl trijų šios tarnybos sprendimų, kuriais RTI nubausta televizijos kanalams *Canale 5*, *Italia 1* ir *Rete 4* pažeidus Italijos teisės nuostatas, susijusias su televizijos reklamai transliuoti per valandą skirto laiko apribojimais, teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2010/13

- 3 Direktyvos 2010/13 23, 25, 87, 96 ir 97 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(23) Šioje direktyvoje sąvoka „audiovizualinis“ turėtų reikšti vaizdus, perteikiančius judesį, lydimą arba nelydimą garso, taigi įskaitant begarsius filmus, tačiau neįskaitant garso perdavimo ar radijo paslaugų. <...>

<...>

(25) Žiniasklaidos paslaugų teikėjo vaidmeniui ir audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms apibrėžti labai svarbi redakcinės atsakomybės koncepcija. Valstybės narės, priimdamos šios direktyvos įgyvendinimo priemones, gali dar patikslinti redakcinės atsakomybės apibrėžties aspektus, ypač „veiksmingos kontrolės“ koncepciją. <...>

<...>

(87) Turėtų būti nustatytas 20 % televizijos reklamos intarpams ir teleparduotuvų intarpams per valandą skirto laiko apribojimas, taikomas ir geriausiam transliavimo laikui. Televizijos reklamos intarpo koncepciją reikėtų suprasti kaip televizijos reklamą, kaip apibrėžta 1 straipsnio 1 dalies i punkte, kurios trukmė ne ilgesnė kaip 12 minučių.

<...>

(96) Reikia aiškiai pasakyti, jog savireklamos veikla yra ypatinga reklamos forma, kai transliuotojas reklamuoja savo gaminius, paslaugas, programas ar kanalus. Visų pirma anonsai, susidedantys iš programų ištraukų, turėtų būti laikomi atskiromis programomis.

(97) Kasdienių programų perdavimo laikas, skirtas transliuotojo pranešimams apie savo programas ir su jais tiesiogiai susijusiems papildomiems produktams arba pranešimams apie visuomenei skirtas paslaugas, ir kreipimaisi dėl labdaros, kurie yra transliuojami nemokamai, neturėtų būti įskaitomi į maksimalų dienos ar valandų transliavimo laiką, kurį galima skirti reklamai ir teleparduotuvėms.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje pateikiamos tokios apibrėžtys:

„<...>

a) „audiovizualinės žiniasklaidos paslauga“:

- i) paslauga, apibrėžta [SESV] 56 ir 57 straipsniuose, už kurią redakcinę atsakomybę prisiima žiniasklaidos paslaugų teikėjas ir kurios pagrindinis tikslas – informavimo, pramogų ar švietimo tikslais teikti programas plačiajai visuomenei <...>;
- ii) komercinis audiovizualinis pranešimas;

b) „programa“ – vaizdų, perteikiančių judesį, lydimą arba nelydimą garso, visuma, sudaranti atskirą vienetą žiniasklaidos paslaugų teikėjo nustatytame tvarkaraštyje arba kataloge, kurių forma bei turinys prilygsta televizijos programų formai ir turiniui. Pavyzdžiui, tokios programos apima pilnametražius vaidybinius filmus, sporto renginius, situacijų komedijas, dokumentinius filmus, programas vaikams ir originalius dramos kūrinius;

c) „redakcinė atsakomybė“ – veiksminga kontrolė tiek atrenkant programas, tiek ir jas išdėstant chronologine tvarka televizijos programų transliavimo atveju, ar pateikiant kataloge užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimo atveju. Redakcinė atsakomybė nebūtinai reiškia pagal nacionalinę teisę numatomą teisinę atsakomybę už teikiamų paslaugų turinį;

d) „žiniasklaidos paslaugų teikėjas“ – fizinis ar juridinis asmuo, kuris prisiima redakcinę atsakomybę už audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos turinio parinkimą ir sprendžia, kokia tvarka jis organizuojamas;

e) „televizijos programų transliavimas“ arba „televizijos programos“ (t. y. linijinė audiovizualinės žiniasklaidos paslauga) – audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kurią teikia žiniasklaidos paslaugų teikėjas, skirta vienu metu žiūrėti programas pagal programų tvarkaraštį;

f) „transliuotojas“ – televizijos programų žiniasklaidos paslaugų teikėjas;

<...>

h) „komercinis audiovizualinis pranešimas“ – vaizdai, lydimi arba nelydimi garso, skirti tiesiogiai arba netiesiogiai reklamuoti prekes, paslaugas ar fizinio arba juridinio asmens, vykdančio ekonominę veiklą, įvaizdį. Tokie vaizdai lydi programą arba yra į ją įtraukiami už užmokestį arba kitą panašų atlygį ar savireklamos tikslais. Komercinių audiovizualinių pranešimų formos apima, *inter alia*, televizijos reklamą, rėmimą, teleparduotuves ir prekių rodymą;

i) „televizijos reklama“ – už mokestį ar kitą panašų atlygį bet kokia forma transliuojama informacija arba informacija, kurią savireklamos tikslais teikia prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla besiverčianti viešoji ar privati įmonė arba fizinis asmuo, siekdami atlygintinai reklamuoti prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, įskaitant nekilnojamąjį turtą, teises ir pareigas;

<...>“

5 Direktyvos 2010/13 23 straipsnyje numatyta:

„1. Televizijos reklamos ir teleparduotuvės intarpams skirtas laikas per vieną astronominę valandą neviršija 20 %.

„2. 1 dalis netaikoma paties transliuotojo pranešimams apie savo programas ir pagalbiniais su tomis programomis tiesiogiai susijusiems elementams, rėmimo pranešimams ir prekių rodymui.“

Direktyva 2018/1808

6 Direktyvos 2018/1808 43 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„transliavimo laikas, skirtas transliuotojo skelbimams apie savo programas ir su tomis programomis tiesiogiai susijusius papildomus produktus arba skelbimams apie viešąsias paslaugas ir kreipimasims dėl labdaros, kurie transliuojami nemokamai, išskyrus tokių kreipimųsi transliavimo išlaidas, turėtų būti neįskaitomi į maksimalų transliavimo laiką, kurį galima skirti televizijos reklamai ir teleparduotuvei. Be to, daug transliuotojų priklauso didesnėms transliuotojų grupėms ir ne tik skelbia skelbimus apie savo programas ir su tomis programomis tiesiogiai susijusius papildomus produktus, bet ir skelbimus, susijusius su kitų tai pačiai transliuotojų grupei priklausančių subjektų programomis ir audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis. Transliavimo laikas, skirtas tokiems skelbimams, taip pat neturėtų būti įskaitomas į maksimalų transliavimo laiką, kurį galima skirti televizijos reklamai ir teleparduotuvei.“

7 Šios direktyvos 1 straipsnio 21 punkte nurodyta, kad Direktyvos 2010/13 23 straipsnis pakeičiamas taip:

„1. Televizijos reklamos ir teleparduotuvės intarpams skirtas laikotarpis yra nuo 6 iki 18 val. [ir] turi sudaryti ne daugiau kaip 20 proc. per tą laikotarpį. Televizijos reklamos ir teleparduotuvės

intarpams skirtas laikotarpis yra nuo 18 iki 24 val. [ir] turi sudaryti ne daugiau kaip 20 proc. per tą laikotarpį.

2. 1 dalis netaikoma:

- a) transliuotojo skelbimams, susijusiems su jo programomis ir papildomais produktais, tiesiogiai susijusiais su tomis programomis, arba transliuotojo skelbimams, susijusiems su kitų tai pačiai transliuotojų grupei priklausančių subjektų programomis ir audiovizualinės žiniasklaidos paslaugomis;
- b) rėmimo skelbimams;
- c) prekių rodymui;
- d) neutraliems kadrums, kurie naudojami tarp redakcinio turinio ir televizijos reklamos ar teleparduotuvės intarpų bei tarp atskirų intarpų.“

Italijos teisė

- 8 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 2005 m. liepos 31 d. *Decreto legislativo n. 177 – Testo unico dei servizi di media audiovisivi e radiofonici* (Įstatyminis dekretas Nr. 177 dėl Bendrojo teksto, reglamentuojančio audiovizualinės ir radijo žiniasklaidos paslaugas, GURI, Nr. 208, paprastasis priedas Nr. 150, 2005 m. rugsėjo 7 d.; toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 177/2005) 38 straipsnio 2 ir 6 dalyse nustatyta:

„2. Nacionalinėje teritorijoje nemokamos televizijos, įskaitant analoginę, transliuotojui, kitam nei bendrų viešųjų televizijos paslaugų koncesininkas, skirtas reklamos intarpų laikas negali viršyti 15 % dienos programų transliavimo laiko ir 18 % per vieną astronominę valandą; galimas šio apribojimo viršijimas, ne didesnis nei 2 % per valandą, turi būti kompensuojamas ankstesnę ar vėlesnę valandą. <...>

<...>

6. 2–5 dalių nuostatos netaikomos pačių televizijos, įskaitant analoginę, transliuotojų pranešimams apie savo programas ir pagalbiniam su tomis programomis tiesiogiai susijusiems produktams, rėmimo pranešimams ir produktų rodymui.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 9 RTI yra pagal Italijos teisę įsteigta bendrovė, visoje šalyje teikianti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas per savo televizijos kanalus *Canale 5*, *Italia 1* ir *Rete 4*. Jai priklauso 80 % *Monradio Srl*, valdančios radijo stotį „R101“, akcijų; likusi 20 % dalis yra kitos bendrovės, kuri, kaip ir RTI, priklauso *Mediaset* grupei, nuosavybė.
- 10 Trimis 2017 m. gruodžio 19 d. sprendimais, priimtais atitinkamai dėl kanalų *Canale 5*, *Italia 1* ir *Rete 4* ir įteiktais 2018 m. sausio 8 d., AGCOM nubaudė RTI už Įstatyminio dekreto Nr. 177/2005 38 straipsnio 2 dalies pažeidimą. Apskaičiuodama televizijos reklamai transliuoti

per valandą skirtą laiką, kuriam taikomi šioje nuostatoje numatyti apribojimai, AGCOM atsižvelgė į reklaminius pranešimus apie radijo stotį „R101“, transliuojamus per televizijos kanalus *Canale 5, Italia 1 ir Rete 4*.

- 11 Dėl šių sprendimų RTI pateikė tris skundus *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija). Ji tvirtino, kad reklaminiai pranešimai apie radijo stotį „R101“ turi būti laikomi pačios RTI pranešimais apie „savo programas“, kaip tai suprantama pagal Įstatyminio dekreto Nr. 177/2005 38 straipsnio 6 dalį, todėl neturi būti įtraukti apskaičiuojant televizijos reklamai transliuoti per valandą skirtą laiką.
- 12 2019 m. balandžio 16 d. sprendimais *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas) atmetė šiuos skundus, motyvuodamas tuo, kad reklaminiai pranešimai apie radijo transliuotojo programas negali būti laikomi paties televizijos transliuotojo pranešimais apie „savo programas“, įskaitant tada, kai, kaip nagrinėjamu atveju, šie abu transliuotojai priklauso tai pačiai įmonių grupei.
- 13 Dėl šių sprendimų RTI pateikė apeliacinius skundus *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, tvirtindama, kad, kaip ir radijo stotis „R101“, priklauso tai pačiai įmonių grupei, todėl apskaičiuojant maksimalų leidžiamą reklamos per valandą laiką, taigi ir taikant Įstatyminio dekreto Nr. 177/2005 38 straipsnio 6 dalį, turi būti atsižvelgta į ekonominį vienetą, kurį sudaro žiniasklaidos grupė, o ne į juridinių asmenų skaičių.
- 14 RTI priduria, kad ši aiškinimą patvirtina Direktyva 2018/1808 iš dalies pakeisto Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalies a punktas. Kadangi šiuo pakeitimu pripažįstama plačiai paplitusi kryžminė žiniasklaidos savireklama, į ją reikėtų atsižvelgti aiškinant anksčiau galiojusią teisę, net jei Direktyva 2018/1808, įsigaliojusi 2018 m. gruodžio 18 d., netaikytina *ratione temporis*.
- 15 Pažymėjęs, kad ginčas pagrindinėje byloje susijęs su televizijos transliuotojo, kuris yra patronuojančioji bendrovė, reklaminių pranešimų apie savo patronuojamosios bendrovės radijo transliuotojo programas teisėtumu, o ne su kontrolės vykdymu iš šių bendrovių sudarytoje grupėje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad visos ginčo faktinės aplinkybės susiklostė anksčiau, nei Direktyva 2010/13 buvo iš dalies pakeista priėmus Direktyvą 2018/1808.
- 16 Be to, tas teismas mano, kad ne tik taip galima aiškinti nacionalinės ir ypač Sąjungos teisės nuostatas, kaip siūlo RTI. Jo teigimu, priešingas aiškinimas, kurį pateikė AGCOM ir *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas), „neatrodo akivaizdžiai nepagrįstas“, nes jis grindžiamas Įstatyminio dekreto Nr. 177/2005 formuluote, kurioje pakartojamos *ratione temporis* taikytinos Direktyvos 2010/13 nuostatos, ir juo nepaneigiamas galimas RTI siūlomo aiškinimo antikonkurencinis aspektas, susijęs su radijo transliuotojais, neintegruotais į televizijos transliuotojus ar audiovizualinę žiniasklaidą.
- 17 Šiomis aplinkybėmis *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
 - „1. Ar taikant Europos Sąjungos teisės nuostatas dėl reklamai per valandą skirto laiko apribojimo, atsižvelgiant į [Sąjungos] teisėje teikiamą bendrą svarbą grupės ar vieno ekonominio vieneto sąvokai, kaip matyti iš įvairių konkurencijos teisės šaltinių (visų pirma pagrindinėje byloje taikytinų [Direktyvos 2018/1808] 43 konstatuojamosios dalies ir [Direktyvos 2010/13] 23 straipsnio naujos formuluotės), ir, nepaisant to, kad pagal Italijos

nacionalinę teisę [Įstatyminio dekreto Nr. 177/2005] 5 straipsnio 1 dalies b punkte numatytos skirtingos licencijos televizijos ir radijo transliuotojams, galima pripažinti, kad Sąjungos teisę atitinka toks nacionalinės teisės radijo ir televizijos transliavimo srityje aiškinimas, kai pagal [šio įstatyminio dekreto] <...> 1 straipsnio 1 dalies a punktą reikalaujama, kad įvairių formų ryšių (elektroniniai ryšiai, leidyba, įskaitant elektroninę, ir internetas visomis jo formomis) konvergencijos procesas *a fortiori* ir visuotinai vyktų tarp radijo ir televizijos transliuotojų, ypač jeigu jie jau integruoti į tarpusavyje susijusių įmonių grupes, o tai reiškia, kad [minėto įstatyminio dekreto] 38 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad transliuotojas gali būti grupė kaip vienas ekonominis vienetas, o gal, priešingai, atsižvelgiant į minėtus Sąjungos principus, dėl nuo bendrosios konkurencijos teisės atskirto draudimo viršyti televizijos reklamai per valandą skirtą laiką negalima suteikti kokios nors svarbos – iki 2018 m. – grupei ir minėtam konvergencijos procesui, taip pat kryžminei žiniasklaidos veiklai, todėl, siekiant apskaičiuoti maksimalų televizijos reklamai per valandą skirtą laiką, reikėtų atsižvelgti tik į atskirą transliuotoją, nors jis ir priklauso grupei (nes ši svarba paminėta tik priėmus [Direktyvą 2018/1808] parengtos konsoliduotos redakcijos [Direktyvos 2010/13] 23 straipsnyje)?

2. Ar, atsižvelgiant į minėtus Sąjungos teisės principus, kiek tai susiję su grupėmis ir įmone kaip vienu ekonominiu vienetu, siekiant taikyti draudimą viršyti reklamai per valandą skirtą laiką ir dėl pasikeitusių minėto 23 straipsnio formuluočių, nepaisant nurodyto licencijų skirtumo, visų pirma iš [Įstatyminio dekreto Nr. 177/2005] 43 straipsnyje numatytos [integruotos ryšių sistemos] antikonkurencinių taisyklių galima daryti išvadą, kad „žiniasklaidos paslaugų teikėjo“ grupės (arba, kaip teigia apeliantė, „leidybos grupės“) sąvoka yra svarbi siekiant žiniasklaidos kryžminės reklamos pranešimams toje pačioje grupėje netaikyti reklamai per valandą skirto laiko apribojimų, kaip tai suprantama pagal [Įstatyminio dekreto Nr. 177/2005] 38 straipsnio 6 dalį, o gal, priešingai, į tokią svarbą neturi būti atsižvelgta iki 2018 m. dėl konkurencijos teisės televizijos srityje autonomijos, palyginti su teisės nuostatomis dėl reklamai per valandą skirto laiko apribojimų?
3. Ar naujoje [Direktyvos 2010/13] 23 straipsnio 2 dalies a punkto formuluočiame pripažįstamas konkurencijos teisėje jau anksčiau egzistavęs grupių bendros svarbos principas, o gal tai yra novela? Taigi, ar pirmuoju atveju tai yra nuo Sąjungos teisės jau neatsiejama teisinė realybė, galinti apimti šioje byloje nagrinėjamą atvejį, atsiradusį anksčiau nei nauja formuluočiame, ir lemti [nacionalinės reguliavimo institucijos] išaiškinimus, dėl ko ji bet kuriuo atveju turėtų pripažinti „žiniasklaidos paslaugų teikėjo“ grupės sąvoką, o gal antruoju atveju ši novela draudžia pripažinti įmonių grupių svarbą iki jos nustatymo atsiradusiais atvejais, nes dėl savo taikymo srities naujumo ji netaikytina *ratione temporis* ankstesniems atvejams?
4. Ar vis dėlto, nepaisant licencijų sistemos, numatytos Įstatyminio dekreto Nr. 177/2005 5 straipsnyje, ir 2018 m. priimtose naujos 23 straipsnio formuluočiame, jeigu šia nauja nuostata nėra pripažįstama tai, kas jau egzistuoja, o ji yra novela, kaip nurodyta [trečiajame klausime], televizijos ir radijo integracijos ryšiai, kaip antai televizijos ir radijo programų reklama toje pačioje grupėje <...>, į kuriuos paprastai atsižvelgiama konkurencijos teisėje, dėl sąvokų „ekonominis vienetas“ ir „grupė“ bendro ir transversalaus pobūdžio yra esminis dalykas, į kurį atsižvelgiant reikia aiškinti reklamai skirto laiko apribojimus, implicitiškai nustatytus įmonių grupės (arba, tiksliau, kontrolės ryšių tarp grupės įmonių) ir šių įmonių funkcinio vieneto atžvilgiu, o gal tie integracijos ryšiai nėra svarbūs reklamai skirto laiko apribojimų srityje, todėl reikia pripažinti, kad „savo“ programomis, nurodytomis 23 straipsnyje (pirminė formuluočiame), laikytinos programos, kiek jos priklauso tik jas

reklamuojančiam transliuotojui, o ne visai įmonių grupei, nes [šis 23 straipsnis] yra savarankiška nuostata, draudžianti bet koki sisteminių aiškinimą, pagal kuri programą galėtų priklausyti ir grupėms, suprantamoms kaip vienas ekonominis vienetas?

5. Galiausiai, ar pirminės redakcijos 23 straipsnis, net jeigu neturėtų būti aiškinamas kaip konkurencijos teisės norma, vis tiek laikytinas skatinamąja nuostata su joje aprašytais išimtinai informacinio pobūdžio reklamos, kuria nesiekama įtikinti įsigyti kitų nei reklamuojama programa prekių ar paslaugų, ypatumais, taigi jis turėtų būti laikomas nepatenkančiu į reklamos laiką reglamentuojančių teisės nuostatų taikymo sritį, todėl, kiek tai susiję tik su tai pačiai grupei priklausančiomis įmonėmis, gali būti taikomas visais kryžminės ir integruotos žiniasklaidos reklamos atvejais, o gal jis turėtų būti suprantamas kaip nukrypti leidžianti išimtinio pobūdžio teisės nuostata, reglamentuojanti maksimalaus reklamai skirto laiko apskaičiavimą, todėl turėtų būti aiškinamas siaurai?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 18 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „paties transliuotojo pranešimai apie savo programas“ apima tokio televizijos transliuotojo reklaminius pranešimus apie radijo stotį, priklausančią tai pačiai įmonių grupei kaip ir šis transliuotojas.
- 19 Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad televizijos reklamos ir teleparduotuvės tarpams skirtas laikas per vieną astronominę valandą negali viršyti 20 %. Pagal šio 23 straipsnio 2 dalį ši 1 dalis netaikoma, be kita ko, „paties transliuotojo pranešimams apie savo programas“. Taigi šiems pranešimams netaikytina minėto 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta riba.
- 20 Siekiant nustatyti, ar reklaminiai pranešimai apie radijo stotį, kuriuos transliuoja didžiąją dalį jos akcijų turintis televizijos transliuotojas, patenka į Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalies taikymo sritį, reikia, pirma, išnagrinėti, ar reklaminiai pranešimai, kuriais siekiama skatinti įsigyti prekę ar paslaugą, turi būti skiriami nuo neutralių pranešimų, kurių vienintelis tikslas yra informuoti apie programas ir kurių dėl to neapima sąvoka „televizijos reklama“, kaip ji suprantama pagal šį straipsnį, todėl jie nepatenka į šios direktyvos nuostatų, susijusių su televizijos reklama ir teleparduotuve, taikymo sritį.
- 21 Sąvoka „televizijos reklamos <...> intarpai“, kurie pagal Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 1 dalį įtraukiami į atitinkamą transliavimo per valandą laiko procentinę dalį, apibrėžiama, kaip matyti iš šios direktyvos 87 konstatuojamosios dalies, darant nuorodą į sąvoką „televizijos reklama“, kaip ji suprantama pagal tos direktyvos 1 straipsnio 1 dalies i punktą. Pagal šį punktą televizijos reklama – už mokestį ar kitą panašų atlygį bet kokia forma televizijos transliuojama informacija arba informacija, kurią savireklamos tikslais teikia prekyba, verslu, amatu ar profesine veikla besiverčianti viešoji ar privati įmonė arba fizinis asmuo, siekdami atlygintinai reklamuoti prekių tiekimą ar paslaugų teikimą.
- 22 Šiuo klausimu Direktyvos 2010/13 96 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad savireklamos veikla yra ypatinga reklamos forma, kai televizijos transliuotojas reklamuoja, be kita ko, savo programas ir kanalus. Taigi savireklamą reglamentuoja šios direktyvos nuostatos, susijusios su televizijos reklama ir teleparduotuve.

- 23 Pagal tos pačios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies h punktą televizijos reklama yra viena iš „komercinio audiovizualinio pranešimo“ formų; jame toks pranešimas apibrėžiamas kaip „vaizdai, lydimi arba nelydimi garso, skirti tiesiogiai arba netiesiogiai reklamuoti prekes, paslaugas ar fizinio arba juridinio asmens, vykdančio ekonominę veiklą, įvaizdį“, ir jie „lydi programą arba yra į ją įtraukiami už užmokestį arba kitą panašų atlygį ar savireklamos tikslais“.
- 24 Kartu aiškinant šias nuostatas galima teigti, kad Direktyvoje 2010/13 televizijos reklama apibrėžiama atsižvelgiant į atitinkamo per televiziją transliuojamo vaizdo ar informacijos tikslą reklamuoti, o ne į vaizdo ar pranešimo informacinį pobūdį.
- 25 Vadinas, televizijos pranešimai apie transliuotojo programas ar laidas, įskaitant atvejus, kai jie neutralūs ir visiškai informacinio pobūdžio, yra „televizijos reklama“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies i punktą, jeigu jais siekiama, kad televizijos žiūrovai žiūrėtų atitinkamas programas, taigi jų tikslas yra reklamuoti paslaugų teikimą už atlygį.
- 26 Atsižvelgiant į tai, šiems pranešimams taikomi šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalyje nustatyti televizijos reklamai transliuoti per valandą skirto laiko apribojimai, išskyrus atvejus, kai jie gali būti kvalifikuojami kaip „paties transliuotojo pranešimai apie savo programas“, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 2 dalį.
- 27 Antra, dėl tokio kvalifikavimo reikia išnagrinėti, ar radijo stoties programos, dėl kurių televizijos transliuotojas transliuoja pranešimus, yra „programos“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalį.
- 28 Pagal šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies b punktą „programa“ – „vaizdų, perteikiančių judesį, lydimą arba nelydimą garso, visuma, sudaranti atskirą vienetą žiniasklaidos paslaugų teikėjo nustatyta tvarkaraštyje arba kataloge, kurių forma bei turinys prilygsta televizijos programų formai ir turiniui“.
- 29 „Televizijos programų transliavimo“ arba „televizijos programų“ sąvoka minėtos direktyvos 1 straipsnio 1 dalies e punkte apibrėžta kaip „audiovizualinės žiniasklaidos paslauga, kurią teikia žiniasklaidos paslaugų teikėjas, skirta vienu metu žiūrėti programas pagal programų tvarkaraštį“, o sąvoka „audiovizualinės žiniasklaidos paslauga“ šio straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje – kaip „paslauga, <...> kurios pagrindinis tikslas – <...> teikti programas“.
- 30 Iš šiose apibrėžtyse vartojamų žodžių „vaizdai, perteikiantys judesį, lydimą arba nelydimą garso“, „televizijos“, „audiovizualinės“ ir „žiūrėti“, aiškinamų atsižvelgiant, be kita ko, į Direktyvos 2010/13 23 konstatuojamąją dalį, matyti, kad į šios direktyvos taikymo sritį nepatenka radijo transliavimo paslaugos, kurias paprastai sudaro laidų ir programų garso, taigi ne vaizdo, transliacijos, įskaitant atvejus, kai tokiose laidose arba programose yra šalutinių neatsiejamų audiovizualinių elementų (pagal analogiją žr. 2015 m. spalio 21 d. Sprendimo *New Media Online*, C-347/14, EU:C:2015:709, 34 ir 37 punktus).
- 31 RTI siūlomas aiškinimas, kad televizijos pranešimai apie radijo stoties laidas ar programas paprastai patenka į Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalies taikymo sritį, reikėtų, kad, kaip pažymėta generalinės advokatės išvados 52 punkte, šios direktyvos taikymo sritis neleistinai išplečiama ir tai neatitinka minėtos direktyvos nuostatų formuluočių. Be to, dėl tokio aiškinimo galėtų būti iškraipyta konkurencija, pakenkiant radijo žiniasklaidos paslaugų rinkos operatoriams, kurie nėra integruoti į transliuotojų grupes.

- 32 Trečia, darant prielaidą, kad transliuojami pranešimai yra programos, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalį, reikia išnagrinėti, ar, kaip teigia RTI, tuo atveju, kai juos transliuojantis televizijos transliuotojas kartu su radijo transliuotoju priklauso tai pačiai įmonių grupei ir sudaro įmonę kaip ekonominį vienetą, šie pranešimai gali būti laikomi „paties transliuotojo pranešimais apie savo programas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalį.
- 33 Pagal Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies f punktą „transliuotojas“ yra „televizijos programų žiniasklaidos paslaugų teikėjas“. „Žiniasklaidos paslaugų teikėjas“ šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies d punkte apibrėžtas kaip „fizinis ar juridinis asmuo, kuris prisiima redakcinę atsakomybę už audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos turinio parinkimą ir sprendžia, kokia tvarka jis organizuojamas“.
- 34 Be to, pagal minėtos direktyvos 1 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį „audiovizualinės žiniasklaidos paslauga“ – tai „paslauga, <...> už kurią redakcinę atsakomybę prisiima žiniasklaidos paslaugų teikėjas“. Tos pačios direktyvos 25 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad žiniasklaidos paslaugų teikėjo vaidmeniui ir audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms apibrėžti labai svarbi redakcinės atsakomybės koncepcija.
- 35 Kaip pažymėta generalinės advokatės išvados 66 ir 67 punktuose, iš šių nuostatų matyti, kad, siekiant suprasti Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalyje vartojamą žodžių junginį „savo programas“, reikia atsižvelgti ne į, kaip konkurencijos ar viešųjų pirkimų teisėje, teisinius ir organizacinius įmonių ryšius, kurie pateisina abipusio veiksmų ir pajėgumų priskyrimo mechanizmus ekonominiame vienetė, o veikiau į redakcinę atsakomybę už atitinkamas programas.
- 36 Tokį požiūrį patvirtina šio 23 straipsnio tikslas apsaugoti televizijos žiūrovus, kaip vartotojus, nuo perteklinės reklamos. Iš tiesų Direktyvoje 2010/13 įtvirtintomis reklamos transliavimo laiko taisyklėmis siekiama suderinti televizijos transliuotojų ir skelbimus pateikiančių subjektų finansinius interesus su televizijos žiūrovų interesais (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Sky Italia*, C-234/12, EU:C:2013:496, 17 ir 18 punktus).
- 37 Vadinas, šioje direktyvoje įtvirtintos taisyklės dėl maksimalaus reklamos transliavimo per astronominę valandą laiko priskirtinos prie atskiro teisinio pagrindo ir yra grindžiamos kitokia logika ir tikslais nei tie, kuriais grindžiamos konkurencijos ar viešųjų pirkimų taisyklės.
- 38 Fizinį ar juridinių asmenų, prisiimančių redakcinę atsakomybę už programą, nustatymo kriterijai matyti iš Direktyvos 2010/13 1 straipsnio 1 dalies c punkto. Šioje nuostatoje sąvoka „redakcinė atsakomybė“ apibrėžiama kaip „veiksminga kontrolė tiek atrenkant programas, tiek ir jas išdėstant chronologine tvarka televizijos programų transliavimo atveju, ar pateikiant kataloge užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimo atveju“. Svarbu patikrinti visų pirma tai, ar atitinkamas asmuo turi įgaliojimus priimti galutinį sprendimą dėl pačios audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos pasiūlymo, o tai reiškia, kad jis turi turėti pakankamai materialinių ir žmogiškųjų išteklių, kad galėtų prisiimti tokią atsakomybę (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 4 d. Sprendimo *Baltic Media Alliance*, C-622/17, EU:C:2019:566, 40 ir 43 punktus).
- 39 Vadinas, tam, kad radijo stoties, priklausančios tai pačiai įmonių grupei kaip ir atitinkamas televizijos transliuotojas, programos būtų galima laikyti šio transliuotojo „savo“ programomis, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalį, jis turi prisiimti redakcinę

atsakomybę už šias programas, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies c punktą. Taigi ši atsakomybė negali būti grindžiama vien ekonominiais, organizaciniais ir teisiniais ryšiais tarp televizijos transliuotojo ir radijo transliuotojo toje pačioje įmonių grupėje.

- 40 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2010/13 23 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „paties transliuotojo pranešimai apie savo programas“ neapima televizijos transliuotojo reklaminių pranešimų apie radijo stotį, priklausančią tai pačiai įmonių grupei kaip ir šis televizijos transliuotojas, išskyrus atvejus, kai, pirma, programos, dėl kurių transliuojami tokie reklaminiai pranešimai, yra „audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies a punktą, o tai reiškia, kad jos atsiejamos nuo pagrindinės šios radijo stoties veiklos, ir, antra, tas televizijos transliuotojas prisiima „redakcinę atsakomybę“ už šias programas, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 1 straipsnio 1 dalies c punktą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) 23 straipsnio 2 dalis

turi būti aiškinama taip:

sąvoka „paties transliuotojo pranešimai apie savo programas“ neapima televizijos transliuotojo reklaminių pranešimų apie radijo stotį, priklausančią tai pačiai įmonių grupei kaip ir šis televizijos transliuotojas, išskyrus atvejus, kai, pirma, programos, dėl kurių transliuojami tokie reklaminiai pranešimai, yra „audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies a punktą, o tai reiškia, kad jos atsiejamos nuo pagrindinės šios radijo stoties veiklos, ir, antra, tas televizijos transliuotojas prisiima „redakcinę atsakomybę“ už šias programas, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 1 straipsnio 1 dalies c punktą.

Parašai.